

**OZNAČBE KULTURNIH ZNAMENITOSTI NA
PTUJU**

turizem
(raziskovalna naloga)

Avtorici: Ana Ljubec Kovač
Anamarija Veselič

Mentorica: Urška Hlupič
Somentorica: Renata Čeh

Ptuj, 2013

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujema mentorici Urški Hlupič za čas, trud in pomoč pri izdelavi raziskovalne naloge. Prav tako je zahvala namenjena somentorici Renati Čeh za strokovno pomoč. Za oblikovanje raziskovalne naloge se zahvaljujema učitelju Danijelu Novaku in za prevod povzetka mag. Lii Apat. Hvala tudi vsem ostalim, ki ste kakor koli pripomogli pri nastajanju te naloge in ste nama stali ob strani.

KAZALO VSEBINE:

1	UVOD.....	6
1.1	Namen raziskave.....	6
1.2	Metode dela.....	6
1.3	Pripomočki.....	6
1.4	Pričakovani rezultati – hipoteze.....	7
2	OZNAČEVANJE KULTURNIH ZNAMENITOSTI NA PTUJU.....	8
2.1	Označevanje kulturnih znamenitosti.....	8
2.2	Značilne kulturne znamenitosti Ptuja.....	9
2.3	Označevanje v prihodnosti.....	10
3	OZNAČEVALNE TABLE NA PTUJU.....	12
3.1	Tabla ob Miheličevi galeriji.....	12
3.2	Tabla na minoritskem samostanu.....	12
3.3	Mestna hiša.....	13
3.4	Tabla pri Florjanovem spomeniku.....	13
3.5	Tabla zraven Orfejevega spomenika.....	14
3.6	Tabla na mestnem stolpu.....	15
3.7	Tabla pred cerkvijo sv. Jurija.....	15
3.8	Tabla na Starem magistratu.....	16
3.9	Table, ki označujejo smer ogleda gradu.....	17
4	REZULTATI ANKET IN INTERVJUJEV.....	19
4.1	Analiza anket.....	19
4.2	Intervjuji.....	21
5	RAZPRAVA.....	23
6	ZAKLJUČEK.....	25
7	LITERATURA.....	26
8	PRILOGE.....	27

POVZETEK

Staro mestno jedro Ptuja je bogato s kulturnimi znamenitostmi, vendar sta sprehod ter iskanje kulturnih znamenitosti po mestnem jedru za turiste lahko otežena, saj je označevanje kulturnih znamenitosti ponekod preskopo.

V raziskovalni nalogi sva raziskovali, ali so označbe kulturnih znamenitosti na Ptuju ustrezne in nudijo dovolj informacij turistom. Najino delo je obsegalo prebiranje literature, delo na terenu ter obdelavo podatkov. Namen najinega raziskovanja je bil, da bi ugotovili, kako so na Ptuju označene kulturne znamenitosti in kaj bi se v prihodnosti dalo izboljšati na tem področju. Podrobno sva si ogledali označevalne table nepremičnih kulturnih znamenitosti v starem mestnem jedru, usmerjevalne table, ki nas do teh znamenitosti pripeljejo oziroma nas do tja usmerijo. Ugotovili sva, da se kar nekaj tabel ne sklada s predpisi zapisanimi v pravilniku s tega področja. Med turiste sva razdelili ankete in s pomočjo analize anket ugotovili, da so dobili dovolj informacij o znamenitostih, vendar z videzom samih tabel niso preveč zadovoljni. Opazili sva, da na Ptuju še ni vpeljana nova tehnologija kot so QR kode, zato sva pri odgovornih povprašali, kaj menijo o prihodnosti označevanja kulturnih znamenitosti na Ptuju. Programa se je že lotila Mestna občina Ptuj, prav tako se veliko na tem področju trudi Muzej Ptuj-Ormož. Upava, da se bo to kmalu uresničilo v praksi, saj je po najinem mnenju to zelo dobra oglaševalska stvar in hkrati pomembna za razvoj turizma na Ptuju. Ptujčani pa bomo lahko ponosni na naše mesto šele takrat, ko bomo tudi sami k temu kaj prispevali.

Ključne besede: označevalne table, kulturne znamenitosti, QR koda, turisti

ABSTRACT

The old city center of Ptuj is rich with cultural attractions but the stroll and search for them through it can be very difficult for tourists because labeling cultural attractions is sometimes not detailed.

We've been researching whether signs concerning cultural attractions of Ptuj are sufficient and if they offer enough information for tourists. Our research involved reading literature, work field and data processing. The intention of our research was to find out how cultural attractions of Ptuj are labeled and what can be improved on that field in near future. We took into consideration labeling signs of static cultural attractions in the old city center and guide signs that guide us there. We found out that there are lots of signs that don't match with regulations written down in a rule book concerning this field. We divided surveys among tourists and after thorough analysis we found out that tourists got enough information about cultural attractions but they were not satisfied with the looks of various signs. We noticed that QR code isn't yet introduced in our town so we've asked people who take such responsibility about the future of labeling cultural signs concerning Ptuj. The program is already in the hands of Ptuj Town Hall as well as the Museum Ptuj-Ormož. We hope QR program will be launched soon because this is a very important advertising matter for Ptuj and at the same time very important matter for its development of tourism. Residents of Ptuj will be proud of our city only when each individual contributes something to that.

Key words: labeling signs, guide signs, cultural attractions, QR code and tourists.

1 UVOD

Najina raziskovalna naloga zajema področje turizma. Turizem je danes ena najpomembnejših razvijajočih se gospodarskih panog v svetu. Prav tako je zelo pomemben za razvoj mest - v našem primeru Ptuja. Ptuj je zelo staro in turistično zanimivo mesto, zato sva hoteli izvedeti, kaj o obisku njegovih kulturnih znamenitosti menijo turisti. Veliko turistov je obiskalo Ptuj predvsem v lanskem letu, saj je bilo partnersko mesto Maribora, ki je bil Evropska prestolnica kulture. Zanimalo naju je, ali so turisti zadovoljni z informacijami, ki jih dobijo o kulturnih znamenitostih v starem mestnem jedru. Pomembno je, da so informacije, ki jih turisti dobijo kakovostne, saj se bo le na tak način mesto razvijalo. V kolikor bodo informacije dobre, se bodo turisti še vračali in informacije posredovali naprej. V ta namen sva obiskali TIC in Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož in jih prosili za sodelovanje. Za dobro informiranje turistov pa so pomembne tudi dobro organizirane označevalne in usmerjevalne table. Ogledali sva si označbe in smerokaze ter raziskali, v kakšnem stanju so. Postopke in rezultate raziskovanja sva podrobno prikazali v najini raziskovalni nalogi.

1.1 Namen raziskave

Namen raziskave je:

- ugotoviti, v kakšnem stanju so označevalne table na Ptuju
- ugotoviti, ali so turisti zadovoljni z oznakami kulturnih znamenitosti
- ugotoviti, katere pomanjkljivosti bi lahko odpravili
- seznaniti se z novostmi na področju označevanja kulturnih znamenitosti

1.2 Metode dela

Pri delu smo uporabili naslednje metode:

- proučitev obstoječega gradiva s tega področja
- ogled in fotografiranje tabel
- anketiranje turistov
- intervju s posamezniki
- računalniška obdelava podatkov
- pregled dobljenih rezultatov

1.3 Pripomočki

Pripomočki, ki smo jih uporabili:

- literatura
- računalnik
- anketni listi
- fotoaparati (fotografije)

1.4 Pričakovani rezultati – hipoteze

Postavili smo naslednje hipoteze:

- H 1: Označevalne table kulturnih znamenitosti niso dosledno izdelane
- H 2: Table ob kulturnih znamenitostih nudijo premalo informacij turistom
- H 3: V prihodnosti bo Ptuj posodobil označevanje tabel – uporaba elektronskih naprav

2 OZNAČEVANJE KULTURNIH ZNAMENITOSTI NA PTUJU

2.1 Označevanje kulturnih znamenitosti

Pod pojmom označevanje kulturnih znamenitosti imamo v mislih označevalne table, ki stojijo ob določeni znamenitosti in nudijo informacije o znamenitosti. V Sloveniji so table za označevanje določene s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov. V tem pravilniku je bilo zapisano sledeče:

Kaj je označevanje?

Označevanje je način, kako označiti in predstaviti kulturno ali naravno znamenitost javnosti oz. turistom.

Vrste označevanja:

- pojasnilne table (kulturni spomeniki),
- usmerjevalne table,
- tabla spomenika (označevalna tabla).

Predpisi o označevanju

Predpisi o tem, kako označiti kulturne znamenitosti, so zapisani v Pravilniku o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov. Natančnejše informacije pa lahko najdemo v Priročniku za označevanje nepremičnih kulturnih spomenikov.

V pravilniku je zapisano, da mora tabla spomenika, ki je državnega ali lokalnega pomena biti okrogle oblike in mora vsebovati osnovne informacije. Osnovne informacije, ki morajo biti navedene so: ime spomenika, enotna identifikacija dediščine, vrsta spomenika in ime samoupravne skupnosti. Napisi morajo biti v slovenščini, na območjih kjer sta uradna jezika dva (italijanščina, madžarščina) pa v teh jezikih. Napisi so lahko tudi v angleščini.

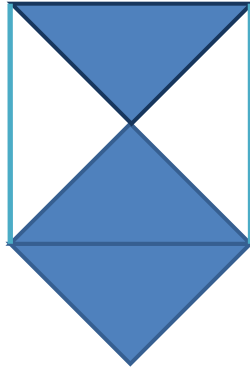
Pomembno je, da ima vsaka tabla haaški ščitek in, da je kovinska z belo podlogo. Talne table so lahko bronaste z reliefnim napisom. Označevalne table se namestijo na mesta, kjer ne bi poškodovale spomenikov, npr. nosilci, prav tako pa morajo biti vizualno skladne s spomeniki. Ne nameščajo se nižje kot 250 cm nad tlemi.

Kulturne spomenike lahko označimo tudi s pojasnilnimi tablami, ki vsebujejo le kratka pojasnila. Pojasnile table morajo biti oblikovane tako, da so podrejene označevalni tabli. Ostale označbe kot so vitrine, panoji, transparenti niso dovoljeni, razen če to dopušča varstveni režim spomenika.

Poznamo pa še usmerjevalne oznake, ki so lahko postavljene ob cesti, poti in nimajo neposredne zveze s spomenikom. Lahko so nameščene le, če so nameščene z varstvenim režimom spomenika.

Prepovedane so reklamne table, ki niso del varovanih likovnih prvin spomenika. (Pravilnik o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov, 2011)

Slika 1: Razpoznavni znak Haaške konvencije.

2.2 Značilne kulturne znamenitosti Ptuja

Miheličeva galerija

Miheličeva galerija je dobila ime po velikem slovenskem umetniku Francetu Miheliču, kateri je galeriji podaril svojo celotno grafično zbirko ter likovno zapuščino na papirju. Galerija domuje v starem stolpu ob Dravi, ki je bil zgrajen leta 1551; bil je del renesančnega obrambnega sistema na Ptuju. Galerija gosti razstave in dogodke domače in tuje sodobne likovne umetnosti.

Minoritski samostan

V drugi polovici 13. stoletja so na Ptuju gospodje Ptujski ustanovili minoritski samostan, ki deluje še danes. Zraven baročne fasade, si je vredno ogledati še bogate štukature in minoritsko knjižnico. Na minoritskem trgu stoji Marijin steber, katerega je dal postaviti grof Georg Friedrich Sauer leta 1664 v zahvalo za zmago nad Turki.

Mestna hiša

Najiminitnejša hiša na Mestnem trgu na Ptuju je magistrat, ki je bil sezidan v letih 1906 – 1907, po načrtih graškega arhitekta Maxa Ferstla. S svojim starinskim izgledom, lepoto in razgibanostjo daje Ptuju pečat Mestnemu trgu. Danes je v njej sedež mestne občine Ptuj.

Florijanov spomenik

Florijanov spomenik stoji sredi Mestnega trga. Ptujčani so ga leta 1745 postavili iz strahu pred nenehnimi požari in se tako priporočili Sv. Florijanu. Leta 1865 je bil obnovljen in nameščen na nov podstavek.

Cerkev Sv. Jurija

Je najpomembnejša zgradba na Slovenskem trgu. Opazimo lahko zanimiva okna še iz časov romanike, ostalo je zgrajeno v stilu gotike. Velika posebnost cerkve so korne klopi, ki so še edina ohranjena posebnost iz obdobja gotike (1446). Na freskah so upodobljeni družbeni sloji, zanimivo je to da niso upodobljeni meščani, saj je Ptuj veljal za meščansko naselbino.

Orfejev spomenik

Orfejev spomenik je ljudsko ime za rimski nagrobnik. Spomenik je visok skoraj 5 metrov in je bil postavljen v 2. stoletju. Postavljen je bil v spomin na Marka Valerija Vera, člana mestnega sveta in župana mesta. Na spomeniku je reliefna upodobitev antičnega pevca Orfeja, ki igra na liro. Takratna mestna oblast ga je uporabljala kot pranger* in še danes so v nagrobniku vidne luknje, kamor so bili pritrjeni železni okovi. Tja so vklepali obsojence in jih javno zasramovali ter kaznovali. Zraven je stala tudi kletka v katero so zapirali vse, ki so kršili red.

*prangerpránger tudi prángar -ja m (á) zgod., nekdanj steber, h kateremu postavljajo, privezujejo ljudi za kazni; sramotilni steber: ogledali smo si pranger.

Stari rotovž

Stari rotovž stoji na Slovenskem trgu. Mestna oblast je tam imela svoj sedež od srednjega veka. Tukaj je zasedal mestni svet dvanajstih in uradoval mestni sodnik s pisarjem. Dvonedstropna hiša je tudi večkrat pogorela. Danes je v hiši nekaj stanovanj in Znanstvenoraziskovalno središče Bistra. Stari rotovž je na tem mestu deloval vse do leta 1907.

Mali grad

Mali grad je prvič omenjen že leta 1376, vendar je stavba najverjetneje sto let starejša. Najstarejši del stavbe je bil zgrajen v 13. stoletju. Na prehodu v 17. stoletje so podrli severni del in zgradili nov obulični trakt. Takrat so zgradili tudi glavno dvorano. Mali grad je današnje podobo dobil v času Herbersteinov. Pomembne spremembe so naredili še Attemsi. Po drugi svetovni vojni je bila stavba nacionalizirana in v tem času zapostavljena. Leta 1992 se je začel projekt Ptujška trojka in takrat so se dogovorili, da Knjižnico Ivana Potrča preselijo v prenovljeni Mali grad. To se je zgodilo leta 2000. Med deli so tam našli različne predmete, ki so danes razstavljeni v kleti.

Grad

Prebivalci antične Petovione so bili prvi, ki so naselili grajski grič. Takrat je to bila le trdnjava. V vseh teh letih se je na ptujskem gradu menjalo veliko lastnikov. Med njimi so najbolj znani Herbersteini, grofje Leslie, gospodje Ptujski. Na gradu je na ogled veliko različnih zbirk, med njimi stalne zbirke orožja, glasbil, fevdalne stanovanjske kulture, pustnih mask.

Dominikanski samostan

Leta 1230 je dominikanski samostan ustanovila Mehtildis, vdova Friderika III. Ptujškega. Samostan je večkrat pogorel in bil obnovljen. Leta 1786 je Jožef II. ukinil samostan in takrat se je samostansko imetje razprodalo, stavbe pa so bile spremenjene v vojaško bolnišnico, potem pa še v vojašnico. Občina je samostan kupila leta 1926, dve leti za tem pa je v samostan vselil muzej. Trenutno je za ogled zaprt, saj delajo kongresno dvorano.

(Ptuj – vodnik po mestu, 1996)

2.3 Označevanje v prihodnosti

QR koda je matrična oz. dvodimenzionalna črna koda. QR je okrajšava za "QuickResponse", ki pomeni hiter odziv. Uporablja se v oglaševalske namene, berljiva pa je z čitalnikom, ki se namesti na pametni telefon v vgrajeno digitalno kamero. Ta aplikacija kodo dekodira in postreže podatke.

QR koda vsebuje informacije kot so spletni naslovi, besedila, lokacije in kontaktne informacije. Slovenska turistična organizacija je stopila v korak s časom in pričela z uporabo QR kod za prenos informacij o slovenskem turizmu.

Prednosti QR kode:

- preprosta distribucija elektronskih vsebin v realnem svetu
- dostop do elektronskih vsebin na vsakem koraku
- praktičnost in hitrost uporabe.
- brezplačno generiranje QR kod
- brezplačne aplikacije za skeniranje QR kod

Slabosti QR kode:

- QR kodo prepoznajo le pametni telefoni
- na mobilni napravi mora biti obvezno naložena aplikacija, ki bere kode
- prenos elektronskih vsebin je lahko plačljiv

Slika 2: QR koda. (Vir: QR koda, 2011)

3 OZNAČEVALNE TABLE NA PTUJU

Ptuj ima veliko število kulturnih znamenitosti. Največ jih najdemo v starem mestnem jedru. Najprej sva pregledali, katere znamenitosti so opisane v vodiču, ki ga lahko dobijo turisti ob prihodu na Ptuj. Nato sva prebrali opise in si znamenitosti vrisali v zemljevid (priloga). Na poti sva si ogledovali table in jih fotografirali.

3.1 Tabla ob Miheličevi galeriji

Ob Miheličevi galeriji je tabla, ki turistom pove izgradnjo te stavbe in čemu je služila; kot stolp, ki je mesto varoval pred Turki. Zakaj se imenuje Miheličeva galerija in kaj si danes lahko ogledajo v njej, iz te table ni razvidno. Na tabli tudi manjka grb mesta.

Slika 3: Tabla ob Miheličevi galeriji. (Vir: Ljubec Kovač A., 2012)

3.2 Tabla na minoritskem samostanu

Ob vhodu v samostan je tabla, na kateri je le malo podatkov o samostanu. Turist lahko izve podatek o ustanovitelju in času nastanka ter o eni prenovi. Podatka o zadnji – najpomembnejši prenovi ni, prav tako ni podatka, da samostan deluje neprenehoma vse do danes. Tabla je pritrjena na zid samostana. Pohvalno je to, da so jo dvignili na višino, ki se ujema s predpisi Pravilnika o označevanju. Prav tako je to dobro iz tega vidika, da je vandali ne dosežejo in je dobro ohranjena – ne poškodovana.

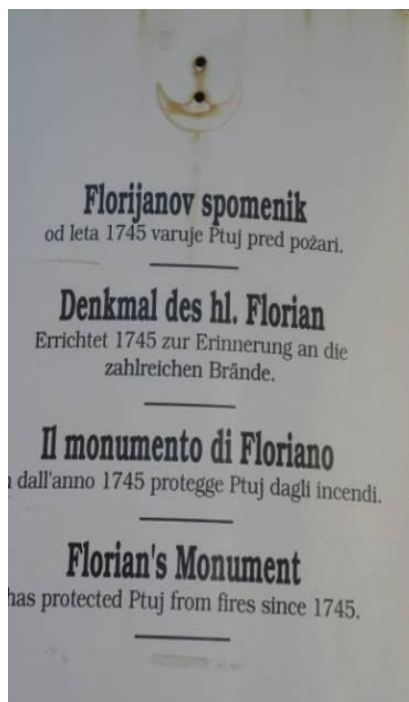
Slika 4: Tabla na minoritskem samostanu. (Vir: Ljubec Kovač A., 2012)

3.3 Mestna hiša

Mestna hiša je zanimiva za turiste, njen opis najdemo tudi v vodniku po Ptuj. Na sami mestni hiši vidimo letnico nastanka stavbe, kar je tudi vse, kar lahko izvemo o tej imponantni zgradbi na osrednjem trgu mesta. Prav tako na osrednjem trgu Ptujja pogrešamo smerokaze do ostalih pomembnejših znamenitosti našega mesta.

3.4 Tabla pri Florjanovem spomeniku

Tabla nam pove, kakšno vlogo ima spomenik sv. Florijana in od katerega leta naprej stoji na tem trgu. Tabla se zdi zastarela in pomanjkljiva. Manjka namreč grb mesta. Na spodnjem delu spomenika je v slovenskem jeziku napisano, kdaj je bil spomenik rekonstruiran. Zapis je naredil kipar Viktor Gojkovič. Pri tem bi še opozorili, da se nama zdi ta prekrasen spomenik premalo zaščiten. Predvsem, kadar so v mestu večje prireditve, ljudje stojijo na njem in se nanj naslanjajo.

Slika 5: Tabla pri Florijanovem spomeniku. (Vir: Ljubec Kovač A., 2012)

3.5 Tabla zraven Orfejevega spomenika

Iz table je razvidno, da je pred nami nagrobnik Marka Valerija Vera, ptujskega župana, podatki o njegovi vlogi v srednjem veku niso zapisani. Sama tabla je dobro ohranjena, vendar jo že najeda zob časa.

Slika 6: Tabla ob Orfejevem spomeniku. (Vir: Ljubec Kovač A., 2012)

3.6 Tabla na mestnem stolpu

Na mestnem stolpu je nameščena tabla, ki nam pove leto izgradnje in graditelja. Pogrešamo podatke o rimskem lapidariju in o Povodnovem muzeju. Tabla je pritrjena na zid stolpa, kar se nama zdi zelo primerno (podobno kot na minoritskem samostanu).

Slika 7: Tabla pri mestnem stolpu. (Vir: Ljubec Kovač A., 2012)

3.7 Tabla pred cerkvijo sv. Jurija

Informacije na tabli pred našo najznamenitejšo cerkvijo v samem mestnem jedru so sicer dobro vidne. Opazimo pa kar nekaj pomanjkljivosti: na vrhu table grba mesta tako, na spodnjem delu table ni haaškega ščitka kot je to predpisano s pravilnikom, ob straneh pa se na tabli pojavlja rja kar nakazuje, da je tabla starejša in bi jo bilo potrebno posodobiti.

Slika 8: Tabla pred cerkvijo sv. Jurija. (Vir: Ljubec Kovač A., 2012)

3.8 Tabla na Starem magistratu

Tabla je pritrjena na samo zgradbo na Prešernovi ulici. Vse informacije so dobro vidne. Tabla je nameščena višje kot so table ob spomenikih. Kot sva že omenili, so table pritrjene na zdi veliko boljše ohranjene.

Slika 9: Tabla na starem magistratu. (Vir: Ljubec Kovač A., 2012)

3.9 Table, ki označujejo smer ogleda gradu

Na križišču Prešernove ulice in Cankarjeve ulice imamo kar nekaj tabel oziroma usmerjevalne oznake, ki označujejo smer poti do gradu. Pomembne so za orientacijo turistov. Po najinem mnenju omet ni primeren za pritrjevanje usmerjevalnih tabel. Tabel je preveč in lahko turista zmedejo, prav tako niso estetske za staro mestno jedro.

Slika 10: Smerokazi na Prešernovi ulici. (Vir: Ljubec Kovač A., 2012)

Turisti lahko med Malim gradom in dominikanskim samostanom vidijo usmerjevalno oznako dostopa do gradu, nato sledi reklamna tabla, ki prikazuje zbirke na ptujskem gradu. Zraven reklamne table je označba ptujskega gradu, ki je najpomembnejša kulturna znamenitost na Ptujju. Na tabli manjka ptujski grb in zgleda nekoliko dotrajana.

Slika 11: Usmerjevalna, reklamna in označevalna tabla. (Vir: Ljubec Kovač A.)

V kolikor turisti prihajajo iz spodnjega parkirišča pod gradom lahko prav tako naletijo na reklamno tablo ter smer dostopa do gradu. Reklamna tabla, ki jo je muzej postavil je nova in privlačna za turiste.

Slika 12: Reklamna in usmerjevalna tabla. (Vir: Ljubec Kovač A., 2012)

Po prihodu na grajsko dvorišče naletimo na tablo, katera nam pove, katere zbirke si je možno ogledat v samem gradu. Nekoč konjušnica pa danes služi zbirki pustnih mask, v njej je tudi blagajna in trgovina s spominki. Vse informacije so na vidnem mestu. Opazno je, da so table povsem nove.

Slika 13: Označevalna tabla pred vhodom v muzej. (Vir: Ljubec Kovač A., 2012)

4 REZULTATI ANKET IN INTERVJUJEV

Sestavile smo kratko anketo o zadovoljstvu z označevalnimi tablamii kulturnih znamenitosti na Ptuju (priloge) in jo ponudile turistom. Ankete smo razdelile meseca junija in jih zbirale do oktobra. To smo storile s pomočjo TIC-a Ptuj in Pokrajinskega muzeja Ptuj-Ormož. Razdelili sva 130 anket. Vrnjenih sva dobili 84 veljavnih in 3 neveljavne ankete.

4.1 Analiza anket

Ankete, ki sva jih razdelili, so bile napisane v treh jezikih, in sicer v slovenščini, v nemščini in v angleščini.

Tabela 1: Število izpolnjenih anket glede na jezik.

JEZIK	ŠTEVILO ANKET
slovenski	47+1 neveljavna
angleški	24+1 neveljavna
nemški	13+1 neveljavna

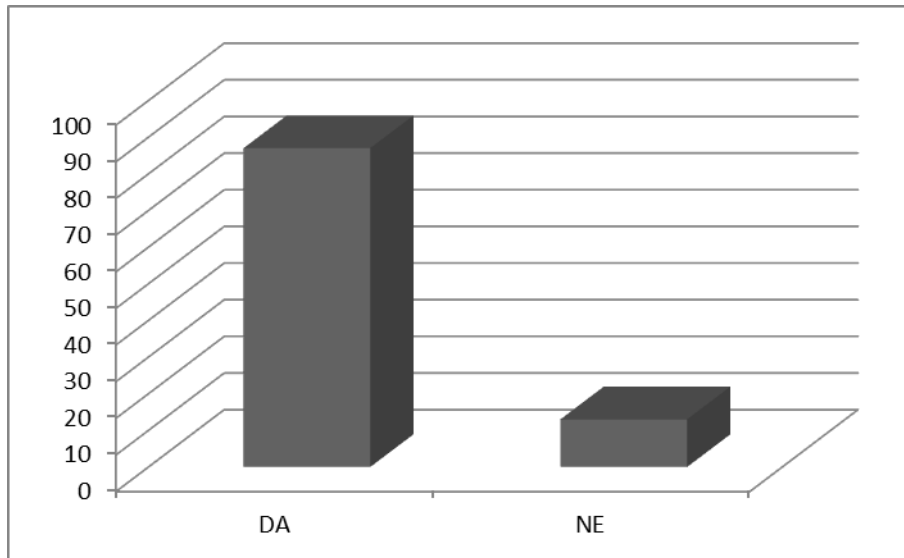
Iz zgornje tabele je razvidno, da je največ anket izpolnilo slovensko govorečih turistov. Sledijo angleško govoreči turisti, najmanj je bilo izpolnjenih anket v nemškem jeziku.

Tabela 2: Analiza ankete.

VPRAŠANJE	ODGOVOR DA	ODGOVOR NE	BREZ ODGOVORA OZ. PRIPOMBA
Ali ste dobili dovolj informacij o znamenitostih Ptuja?	73 (87 %)	11 (13 %)	
Ali ste zadovoljni z videzom označevalnih tabel znamenitosti na Ptuju?	57 (68 %)	27 (32 %)	Not enough information in english and deutsch in city. »Premalo informacij v angleščini in nemščini v mestu.«
Se vam zdijo označbe poti (do določene znamenitosti) dovolj natančne in vidne?	49 (58 %)	35 (42 %)	

Predstavitev analize ankete z grafi

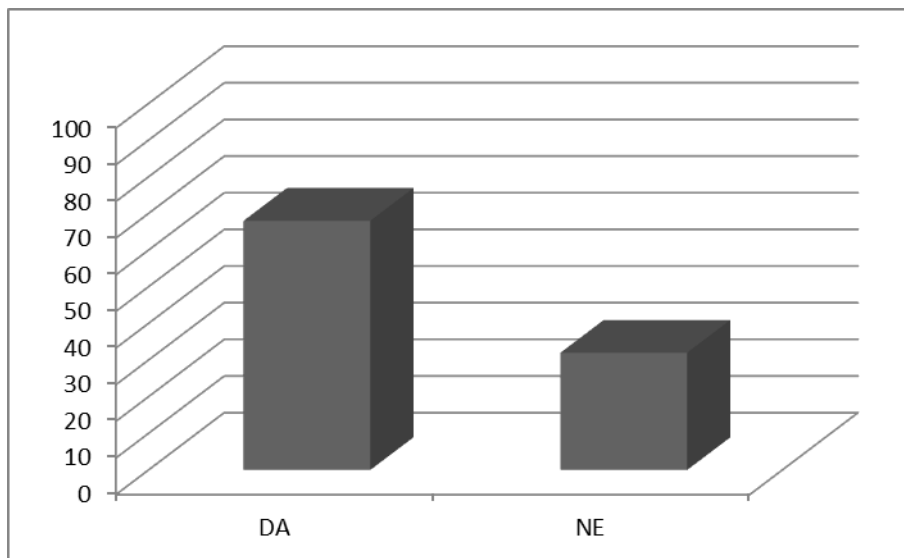
1. Ste dobili dovolj informacij o znamenitostih Ptuja?

Slika 14: Zadovoljstvo s pridobljenimi informacijami.

Iz grafa 1 je razvidno, da je večina anketirancev zadovoljna z informacijami o kulturnih znamenitostih Ptuja. Kar 87% vprašanih turistov je bila zadovoljna s pridobljenimi informacijami. Pri tem vprašanju so mišljene vse informacije – tudi tiste, ki so jih dobili od turističnih delavcev in delavcev v muzeju.

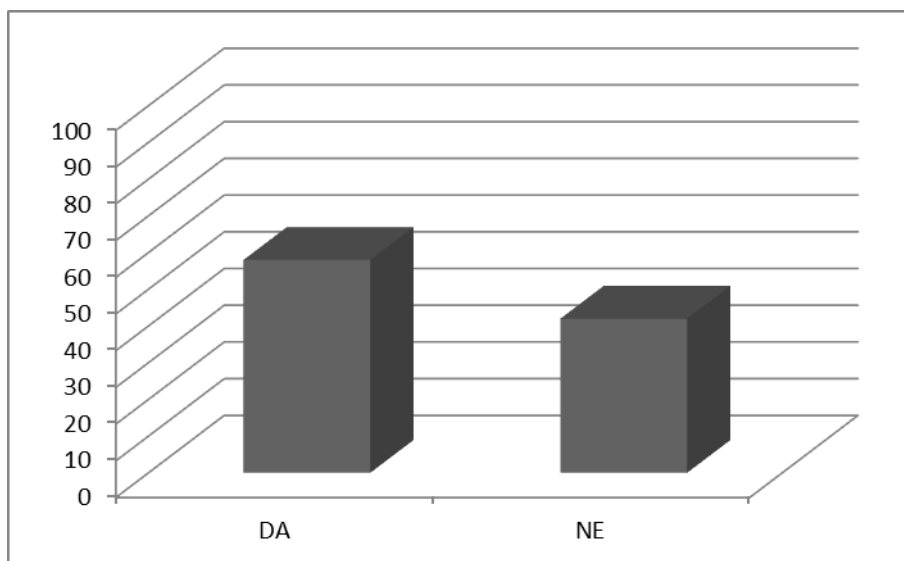
2. Ste zadovoljni z videzom označevalnih tabel znamenitosti na Ptuju?

Slika 15: Zadovoljstvo z videzom označevalnih tabel.

Iz grafa 2 je razvidno, da je večina turistov zadovoljnih z videzom tabel, kar 68 % turistov. Nezadovoljnih je le 32 % turistov.

3. Se vam zdijo označbe poti (do določene znamenitosti) dovolj natančne in vidne?

Slika 16: Zadovoljstvo z označbami kulturnih znamenitosti.

Iz grafa 3 je razvidno, da nekateri turisti so zadovoljni z označbo poti – 58 %. Vendar lahko opazimo, da je kar velik delež ljudi, ki s tem niso zadovoljni. Nezadovoljnih turistov je bilo kar 42 %.

4.2 Intervjuji

O zadovoljstvu in prihodnosti označevalnih tabel v Ptujju smo govorile tudi z nekaterimi osebami, katere so pri svojem delu vezane na delo s turisti.

Pogovor z gospo Romano Križanič, ki je zaposlena v Turističnem informacijskem centru:

1. Ptuj letos sodeluje kot partnersko mesto v projektu EPK. Kot vodja TIC-a imate veliko stikov s turisti. Ali ste letos opazili, da je zaradi projekta EPK več turistov obiskalo Ptuj?

Letos je zaradi EPK-ja zagotovo več turistom, ki pa so Ptuj obiskali predvsem takrat, ko so se odvijali dogodki povezani z EPK-jem.

2. Katere pomanjkljivosti ste opazili pri informiranju turistov?

Pri informiranju turistom nisem opazila pomanjkljivosti ali nezadovoljstva, saj so turisti, ki pridejo k nam po informacije, dobro informirani - ponudimo jim dovolj informacij. Zato tudi ni pritožb.

3. Kakšno je vaše mnenje o označevalnih tablah na Ptujju?

Moje mnenje je, da so table v zelo slabem stanju, vendar je v načrtu, da jih obnovimo. Upam, da se to zgodi naslednje leto. (Križanič, 2012)

Pogovor z županom mesta – dr. Štefanom Čelanom:

1. Letos je Ptuj partnersko mesto EPK-ja zato je bilo za pričakovati več turistov. S tem razlogom smo se odločile raziskati ali table na Ptuju ponujajo dovolj informacij turistom. Kaj in kako je k temu pripomogla Mestna občina Ptuj?

Za ta namen je bilo v mestu narejenih več različnih označb. Na vseh cestnih vpadnicah v mestu so bile nameščene označevalne table s celostno podobo EPK 2012 za vsa partnerska mesta. V starem mestnem jedru so bila z celostno podobo EPK 2012 opremljena cvetlična korita. Na oglasnih tablah je bil objavljen program prireditev EPK 2012.

2. Ali bo Ptuj v prihodnosti prenovil table in jih posodobil v elektronske oblike (koda QR)?

V mestni občini pripravljamo program opremljanja vseh pomembnih spomenikov z označbo kode QR.

(Čelan, 2013)

Pogovor z direktorjem Pokrajinskega muzeja Ptuj-Ormož, Alešem Arihom:

1. Kako muzej skrbi za označevanje kulturnih znamenitosti?

Pokrajinski muzej Ptuj – Ormož je že vrsto let prisiljen sam poskrbeti za označevanje kulturnih znamenitosti. Tako smo postavili številne usmerjevalne table po mestu in tudi ob poteh na grad.

2. Ali vidite kakšne pomanjkljivosti pri označevalnih tablah?

Že vrsto let si prizadevamo, da bi na nivoju mesta postavili ustrezne označevalne table, takšne kot jih imajo v večini mest. S tem bi turiste in obiskovalce Ptuja in muzeja usmerjali do tistih točk, ki jih nameravajo obiskati. Upam, da bodo tudi ob vpadnicah v mesto, postavljeni ustrezni panoji, ki bodo reklamirali Ptuj kot eno najstarejših slovenskih mest in tudi nakazale možnost obiska različnih kulturnih znamenitosti.

3. Kako bo muzej še v prihodnje skrbel za dobro označevanje kulturnih znamenitostih na Ptuju?

Muzej se bo še v prihodnje trudil označevati vse tiste kulturne in naravne znamenitosti, ki jih umeščamo v muzejsko ponudbo.

(Arih, 2013)

5 RAZPRAVA

Kot sva že omenili je za razvoj mesta Ptuja pomemben tudi razvoj lokalnega turizma. K temu pa lahko pripomoremo sami prebivalci mesta.

Na začetku bi omenili, da skozi Slovenijo potuje veliko turistov, vendar ob avtocesti ni možno opaziti nobene table, ki bi turiste usmerjala k ogledu mesta Ptuja, kot to lahko opazimo pri kar veliko drugih turističnih znamenitostih v Sloveniji. Pogrešamo tablo, ki bi stala na hitri cesti iz Gruškovja v smeri Ptuja in tablo, ki bi stala na avtocesti iz smeri Ljubljane ali Celja v smeri Avstrije in Madžarske.

Skozi najino raziskovanje sva lahko ugotovili, da kar nekaj tabel, ki jih imamo na Ptuju ni v skladu s pravilnikom. Kar velika večina tabel nima haaškega ščitka ali pa na njej manjka grb mesta Ptuja. Prav tako so v času, ko so jih postavili, imele vse table na vrhu neke vrste zastavico, le-teh več ne najdemo nikjer. Pri nekaterih tablah lahko opazimo tudi sledi vandalizma. Table, ki so nameščene na pročelje stavb so boljše ohranjene, saj so težko dostopne vandalistom. Prav tako se te table držijo pravilnika, ki pravi da morajo biti nameščene vsaj 2, 5 m nad tlemi. Pohvalimo še lahko, da so napisi v štirih jezikih, saj imamo veliko tuje govorečih turistov.

Na obhodu po Ptuju sva pogrešali usmerjevalne table, ki bi nas pripeljale do kulturnih znamenitosti vrednih ogleda. Na tem mestu bi predstavili primer dobre prakse:

Slika 17: Usmerjevalna tabla - primer dobre prakse. (Vir: Hlupič, 2010)

Turisti, ki obišejo naše mesto, pridejo z namenom, da bi videli čim več znamenitosti mesta. Iz tega razloga sva se odločili, da bo najina anketa kratka. Iz rezultatov anket je vidno, da so turisti kar zadovoljni z pridobljenimi informacijami, ki jih dobijo o naših znamenitostih. Tukaj so bile mišljene

informacije, ki so jih dobil ustno pri samih turističnih oz. muzejskih delavcih. S samo podobo tabel in količino informacij na tablah pa niso tako zadovoljni. To kaže na to, da bo moral Ptuj v bližnji prihodnosti table posodobiti.

Gospa Romana Križanič (TIC Ptuj) nam je v intervjuju povedala, da so turisti, ki pridejo v Turistično informacijski center zadovoljni z informacijami, ki jih dobijo pri njih. Povedala je, da je bilo v letu 2012 opaziti večje število turistov, predvsem zaradi projekta EPK. Pomeni, da je sam projekt bil zelo dobro medijsko predstavljen. Glede na svoje izkušnje pri delu s turizmom je mnenja, da bi bilo table na Ptujju potrebno posodobiti.

Dr. Štefan Čelan kot predstavnik mestne občine je povedal, da je MO Ptuj v letu 2012 dobro poskrbela za informacije povezane z EPK-jem. Ob vseh vpadnicah v mestu so bile nameščene označevalne table s celostno podobo EPK 2012 za vsa partnerska mesta. Na oglasnih tablah je bil objavljen program prireditev EPK 2012. Iz tega razgovora pa ni bilo razvidno, da bi poskrbeli za boljši izgled in večjo informiranost teh turistov s pomočjo označevalnih tabel ob kulturnih znamenitostih.

Seznanil nas je, da se v mestni občini pripravlja program opremljanja vseh pomembnih spomenikov z označbo kode QR. Da se ta program pripravlja, sva izvedele že iz spleta, vendar ni jasno, kdaj se bo to uresničilo še v praksi.

Med ogledom tabel po Ptujju sva opazili povsem nove reklamne table, ki jih je namestil Muzej Ptuj – Ormož. Že vrsto let si prizadevajo, da bi na nivoju mesta postavili ustrezne označevalne table, takšne kot jih imajo v večini mest. S tem bi turiste in obiskovalce Ptujja in muzeja usmerjali do tistih točk, ki jih nameravajo obiskati. Tudi oni upajo, da bodo ob vpadnicah v mesto, postavljeni ustrezni panoji, ki bodo reklamirali Ptuj kot eno najstarejših slovenskih mest in tudi nakazali možnost obiska različnih kulturnih znamenitosti. Še naprej se bodo trudili ustrezno označevati muzejsko ponudbo.

Za prihodnost turizma je vsekakor pomembno tudi naslednje dejanje Zgodovinskega arhiva na Ptujju. Njihova direktorica Katja Zupanič je za glasilo Ptujčan povedala, da nameravajo trajno namestiti manjše table na pročelja nekaterih hiš v Prešernovi ulici. S tem bodo prispevali k utrjevanju samozavesti mesta in kulturni obogatitvi domačinov in turistov, ki želijo spoznavati naše mesto. (Tomašič, Cafuta Trček, 2013)

6 ZAKLJUČEK

Preden sva se lotili pisanja najine naloge nisva vedeli, da na tem področju še ni bilo narejenih nobenih raziskav. Do najinih ugotovitev sva prišli predvsem s pomočjo ustnih virov, opazovanja označevalnih tabel in s pomočjo anketiranja turistov. Na samem začetku naloge sva postavili hipoteze in skozi najino raziskovanje ugotovili veliko novega.

Prva hipoteza: Označevalne table kulturnih znamenitosti niso dosledno izdelane lahko potrdiva, saj sva na tablah opazili veliko pomanjkljivosti, ki niso v skladu s pravilnikom. Na nekaterih tablah manjka grb mesta, haaški ščitek in zastavica mesta. V kolikor bi se podrobneje spustili v pravilnik, bi lahko našli še več pomanjkljivosti (npr. oblika tabel, oznake ...). V starem mestnem jedru pogrešava več usmerjevalnih tabel. Prav tako ankete turistov kažejo na nezadovoljstvo videza označevalnih tabel.

Druga hipoteza: Table ob kulturnih znamenitostih nudijo premalo informacij turistom. Hipotezo sva ovrgli, saj so glede na ankete turisti dobili dovolj informacij. Pri tem se nama postavlja vprašanje, ali so turisti imeli v mislih samo table. Predvidevava, da so bili zadovoljni z informacijami na sploh, tudi s tistimi, ki so jih pridobili iz vodnikov in iz ustnih virov. Glede na to, da se v tujini pojavljajo table obogatene s QR kodami, si lahko iz samih tabel s pomočjo sodobne tehnologije turisti pridobijo več informacij.

Tretja hipoteza: V prihodnosti bo Ptuj posodobil označevanje tabel – uporaba elektronskih naprav. To hipotezo lahko potrdiva. To sva lahko ugotovili iz pogovorov, ki sva jih opravili. V muzeju Ptuj – Ormož se bodo še naprej trudili z označevanjem njihove muzejske ponudbe, v MO pa pripravljajo program o posodobitvi tabel s QR kodami. V tujini in tudi v Sloveniji se QR kode vse bolj uveljavljajo, tudi nama se zdijo pomembne za razvoj turizma našega mesta.

7 LITERATURA

- Arih, A. Pokrajinski Muzej Ptuj-Ormož, (ustno sporočilo), 23. 1. 2013
- Čelan, Š. Mestna občina Ptuj, (ustno sporočilo), 10. 1. 2013
- Križanič, R. TIC Ptuj, (ustno sporočilo), 12. 10. 2012
- Pravilnik o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov. Uradni list RS, št. 57//2011, str. 8297.
- *Priročnik za označevanje nepremičnih kulturnih spomenikov*. Republika Slovenija ministrstvo za kulturo. Dostop: http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mizks.gov.si/pageuploads/zakonodaja/Veljavni/kultura/Prirocnik_oznacevanje_2382011.pdf (26. 10. 2012)
- Ptuj. Vodnik po mestu. Maribor, 1996.
- QR kode. Uradni slovenski turistični informacijski portal. Dostop: http://www.slovenia.info/pictures/TB_board/atachments_1/2011... (16. 1. 2013)
- Tomašič, M., Cafuta Trček, S., Vsaka hiša pripoveduje svojo zgodbo, *Ptujčan*, 2013, let. 19, št. 2, str. 17.

8 PRILOGE

ANKETA

Sva učenki 9. a razreda OŠ Mladika in delava raziskovalno nalogo o označevanju kulturnih znamenitosti na Ptuju. Tudi mladi, ki živimo v metu Ptuj, si želimo in si prizadevamo, da bi turisti čim boljše spoznali naše mesto.

Anketa je anonimna in bo uporabljena v zgoraj omenjeni raziskovalni nalogi.

Ana in Anamarija

---

1. Ste dobili dovolj informacij o znamenitostih Ptuja?

DA NE

2. Ste zadovoljni z videzom označevalnih tabel znamenitosti na Ptuju?

DA NE

3. Se vam zdijo označbe poti (do določene znamenitosti) dovolj natančne in vidne?

DA NE

Hvala!

SURVEY

We are pupils of elementary school Mladika Ptuj and we are doing a research about cultural sights and attractions in Ptuj.

The survey is anonymous and it will be used only for the purposes of this research.

Ana and Anamarija

---

1. Did you get enough information about the sights and attractions in Ptuj?

YES NO

2. Are you satisfied with the looks of sign boards for the sights in Ptuj?

YES NO

3. Do you think designated routes are accurate and visible enough?

YES NO

Thank you!

UMFRAGE

Wir sind die Schülerinnen der 9. a Klasse aus der Grundschule Mladika und machen die Forschungsarbeit über die Markierungen der Sehenswürdigkeiten von Ptuj. Auch wir junge Leute, die in der Stadt Ptuj wohnen, wünschen und bemühen uns, das die Touristen am besten unsere Stadt kennen lernen würden.

Die Enquete ist anonym und wird nur in unserer Forschungsarbeit benutzt.

Ana und Anamarija

---

1. Haben Sie genug Informationen über die Sehenswürdigkeiten von Ptuj bekommen?

JA NEIN

2. Sein Sie mit dem Aussehen der Markierungstafeln der Sehenswürdigkeiten von Ptuj zufrieden?

JA NEIN

3. Was meinen Sie; sind für Sie die Wegmarkierungen (zur bestimmten Sehenswürdigkeit) genug genau und sichtbar?

JA NEIN

Danke!

KARTA PTUJA

